

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในธุรกิจยุคดิจิทัล

Development Approach for Innovative Leadership in Digital Age Businesses

กมลชนก ชมภูพันธ์

Kamonchanok Chomphuphan

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University, Thailand.

Email: kamonchanok@kkumail.com

Received October 22, 2020; Revised November 13, 2020; Accepted January 17, 2021

บทคัดย่อ

การเข้าสู่ยุคดิจิทัลทำให้องค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนต่างปรับตัวเพื่อตอบรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงโดยหนึ่งในกุญแจสำคัญที่ช่วยพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ คือ ผู้นำองค์กร บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในธุรกิจยุคดิจิทัล ซึ่งพบว่า มีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 2) การมีความรู้ความสามารถเชิงนวัตกรรมด้วยการใช้งานเครื่องมือทางดิจิทัล มีทักษะการเรียนรู้ และการเรียนรู้สิ่งใหม่ 3) การมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ร่วมแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิด และมุมมอง 4) บุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม ทั้งบุคลิกภาพภายในและบุคลิกภาพภายนอก และ 5) บทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม ที่ส่งเสริมบุคลากรในการพัฒนาความรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ให้พร้อมต่อการแข่งขันแบบไร้พรมแดนในยุคดิจิทัลได้

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; นวัตกรรม; ยุคดิจิทัล

Abstract

Digitalization has enabled organizations in both the public and private sectors to adapt for change. One of the keys to success in organization is leaders. This article aims to present development approach for innovative leadership in digital age business found that development approach has five dimensions: 1) creating an innovative vision; 2) having innovative knowledge, with the use of digital tools, having cognitive skills and learning new things. 3) innovative participation, to share knowledge, ideas and perspectives, 4) innovative personality both internal and external personality; and 5) innovative roles and functions. That encourages personnel to develop knowledge for organizational change to be effective and to be ready for competition without borders in the digital age.

Keyword: Leadership; Innovation; Digital Age.

บทนำ

หลังจากเกิดสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา (Covid-19) ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันทั้งการทำงาน การเรียน การท่องเที่ยว และธุรกิจ สิ่งเหล่านี้ทำให้พฤติกรรมของคนทั่วโลก รวมไปถึงประเทศไทยต้องเปลี่ยนแปลงไป จนเกิดเป็นสิ่งที่เรียกว่า ความปกติวิถีใหม่ (New Normal) หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบจนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย (กรุงเทพธุรกิจ, 2563) ทำให้โลกในปัจจุบันกำลังเข้าสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งในแง่การบริหารของธุรกิจ เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก จนเกิดกระแสในโลกธุรกิจที่เรียกว่า “ดิจิทัล ดิสรัปชัน (Digital Disruption)” หมายถึง การปฏิรูป หรือ เปลี่ยนแปลง ที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี และโมเดลธุรกิจแบบใหม่ จนส่งผลกระทบต่อธุรกิจในปัจจุบัน (ไทยรัฐออนไลน์, 2562) โดยเฉพาะการนำปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) หรือ เอไอ และระบบคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ เข้ามาทำงานร่วมกับคนกันมากขึ้น โดยผลสำรวจจากผู้บริหารทั่วโลก พบว่า ภายใน 5 ปีข้างหน้า ผู้นำองค์กรมีความคาดหวังว่าหากใช้ปัญญาประดิษฐ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพธุรกิจจะเติบโตได้เฉลี่ย 38% โดย 69% เชื่อว่าธุรกิจจะเปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิงด้วยปัญญาประดิษฐ์ 72% เชื่อว่าปัญญาประดิษฐ์จะช่วยสร้างความแตกต่าง และ 74% มีแผนใช้หรือจะใช้ระบบอัตโนมัติในกระบวนการทำงาน (กรุงเทพธุรกิจ, 2563) ดังนั้นธุรกิจที่ต้องการอยู่รอดในยุคดิจิทัล ดิสรัปชัน (Digital Disruption) นั้น เจ้าของธุรกิจ ผู้นำองค์กร หรือผู้บริหารองค์กร เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดทิศทางและนำพาธุรกิจให้อยู่รอดต่อไปได้

องค์กรในภาคธุรกิจจึงจำเป็นต้องสร้างนวัตกรรม (Innovation) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับองค์กรในทุกด้าน เช่น การผลิต การเรียนรู้ การจัดการความรู้ และการใช้ประโยชน์จากความคิดใหม่ หรือมีมุมมองใหม่ในด้านเทคโนโลยี (อรวรรณ และคณะ, 2558) ซึ่งการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนั้นเป็นคุณสมบัติสำคัญที่เจ้าของธุรกิจ ผู้นำ หรือผู้บริหารองค์กรควรมี เพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและสามารถแข่งขันกับธุรกิจในยุคดิจิทัลได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนได้เห็นถึงความสำคัญของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของธุรกิจในยุคดิจิทัล โดยในบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของธุรกิจในยุคดิจิทัลและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของธุรกิจในยุคดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาองค์กร อันจะช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะให้กับเจ้าของกิจการ ผู้นำ หรือผู้บริหาร ในการพัฒนาธุรกิจเข้าสู่ยุคดิจิทัล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระเบียบวิธีการศึกษา

ผู้เขียนทำการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ คือ เอกสารทางวิชาการ หนังสือ บทความ วิชาการ และข่าวออนไลน์ ด้วยการสืบค้นจากคำสำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำ นวัตกรรม การพัฒนาธุรกิจ ยุคดิจิทัล และทำการวิเคราะห์เนื้อหา

องค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำ นวัตกรรม และยุคดิจิทัล

นักวิชาการต่างให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

ประเวศ วะสี (2540: 53-57) กล่าวว่า ภาวะผู้นำอาจมีได้ทั้งในผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าและผู้ที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้า ผู้นำตามธรรมชาติในกระบวนการชุมชนจะมีหลายคน ลักษณะของภาวะผู้นำ คือ ฉลาด เป็นคนเห็นแก่ส่วนรวม เป็นคนติดต่อ สื่อสารกับผู้อื่นรู้เรื่อง และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกโดยอัตโนมัติ

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม (2540: 96) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีทั้งสิ่งที่ติดตัวมาหรือที่เรียกว่า แว่ว สิ่งที่มาจากสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่ค่อย ๆ บั้นปรุงแต่งขึ้นมา และสิ่งที่เกิดจากการฝึกอบรมอย่างเป็นกิจจะลักษณะ ภาวะผู้นำของไทยมีคุณลักษณะ 5 ประการ คือ สภาพจิตใจมั่นคง มีความเมตตากรุณา มีเจตตีมุ่งไปข้างหน้า สร้างสรรค์หาทางแก้ไข มีความสามารถด้านการพูดและการแสดงออก เอาจริงเอาจังและมีผลงาน

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544: 11-12) ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ดังนี้

1) เป็นความสามารถที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นในด้านการกระทำตามที่ผู้นำต้องการและสามารถจูงใจบุคคลอื่นให้กระทำกิจกรรมที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายขององค์การได้

2) เป็นกระบวนการความเป็นผู้นำจากการใช้อิทธิพลที่จะควบคุมดูแลและประสานงานกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย

3) เป็นลักษณะความสัมพันธ์ทางอำนาจอย่างหนึ่งของผู้นำจนได้รับการยอมรับนับถือในพฤติกรรมของเขาจากสมาชิกกลุ่มและกลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4) อิทธิพลในตัวของผู้นำที่นำมาใช้ให้เข้ากับสถานการณ์โดยการชี้แนะผ่านกระบวนการสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

5) การกระทำร่วมกันระหว่างบุคคลคนหนึ่งทำหน้าที่ให้การชี้้นำการกระทำดังกล่าว ทำให้บุคคลอื่น ๆ เชื่อมั่นในผลงานของเขาซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ จากลักษณะทางการแสดงออกในการชี้แนะตามที่เขาได้แนะนำไว้

6) ความคิดริเริ่มและการรักษาสภาพของความเชื่อถือในการปฏิบัติกรร่วมกัน

7) การที่บุคคลมีอิทธิพลมากและทำให้เกิดการยอมรับเกี่ยวกับการบริหารงานประจำในองค์การ

8) เป็นกระบวนการในการใช้อิทธิพลที่มีต่อการดำเนินงานของกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การและมีการจูงใจให้เกิดพฤติกรรมในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตลอดจนใช้อิทธิพลให้กลุ่มดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของตน

มัลลิกา ต้นสอน (2545: 165) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นความสามารถของบุคคลหรือกลุ่มที่มีอิทธิพลที่จะโน้มน้าว ชักจูงบุคคลอื่นให้ปฏิบัติตามเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ

นิกัญชลาลันเหลือ (2554: 3) กล่าวว่า พฤติกรรมหลักที่สำคัญของภาวะผู้นำมีดังนี้

1) บ่งชี้และให้ความชัดเจนด้านวิสัยทัศน์ (identifying and articulating a vision) ได้แก่ พฤติกรรมของผู้นำที่มุ่งหมายในการระบุโอกาสใหม่ ๆ ขององค์กร พร้อมกับพัฒนาสร้างความชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ตามให้ผูกพันต่อวิสัยทัศน์ในอนาคตของตน

2) แสดงแบบอย่างของพฤติกรรมที่เหมาะสมกับผู้ตาม (providing an appropriate model) ได้แก่ พฤติกรรมของผู้นำในการแสดงแบบอย่างของการประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่างปฏิบัติตามโดยให้สอดคล้องกับค่านิยมและหลักการของผู้นำ

3) กระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายรวมของกลุ่ม (fostering the acceptance of group goal) ได้แก่ พฤติกรรมของผู้นำที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันขึ้นในหมู่สมาชิกกลุ่ม เพื่อร่วมกันทำงานจนบรรลุเป้าหมายรวม

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในสร้างความยอมรับ เชื่อถือ และมีอิทธิพลในการการหลอมความแตกต่างทางด้านความคิดความสนใจ ความต้องการหรือพฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในองค์กรให้หันไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีศิลปะ ไม่มีความขัดแย้งในองค์กรในขณะใดขณะหนึ่งหรือในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในธุรกิจยุคดิจิทัล

ผู้นำเป็นบุคคลที่มีบทบาทที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงองค์กร เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล และนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ เพราะผู้นำเป็นผู้มีอิทธิพลในการกำหนดทิศทางองค์กร และสามารถพาองค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ ดังนั้นการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนั้นย่อมส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรเข้าสู่ยุคดิจิทัลเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพหรือการพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้นำเชิงนวัตกรรมจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถนำเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมมาปรับใช้ร่วมกับกระบวนการการทำงานต่าง ๆ ขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในด้านการผลิต การบริการ การสร้างคุณค่า และการจัดการเวลา เพื่อให้เกิดเป็นข้อได้เปรียบทางการแข่งขันกับองค์กรอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้การมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีกลยุทธ์และความสามารถในการจัดการความรู้ จะมีอิทธิพลต่อการสร้างนวัตกรรมใหม่ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรหรือช่วยพัฒนาสังคมได้ โดยการมีกลยุทธ์การบริหารนวัตกรรมที่ดีจะช่วยสนับสนุนและผลักดันองค์กรให้เกิดนวัตกรรมใหม่ และช่วยลดการต่อต้านนวัตกรรมของคนในองค์กร เพื่อให้เกิดการยอมรับนวัตกรรมใหม่ ในยุคดิจิทัล

จะเห็นได้ว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในธุรกิจยุคดิจิทัล ส่งผลให้ภาวะผู้นำต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยผู้นำสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่มาปรับใช้ในการพัฒนาองค์กร รวมถึงการกำหนดกลยุทธ์เชิงนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อลดการต่อต้านนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เศรษฐกิจ และประเทศชาติได้ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนั้น พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม การแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม และการมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม (ฐิตินันท์ นันทะศรี และคณะ, 2562) และภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในธุรกิจโรงแรม ในมุมมองของพนักงาน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านสังคม และด้านบทบาทหน้าที่ (อรรวรงค์ และคณะ, 2558) ซึ่งจากการศึกษางานวิจัย ผู้เขียนสามารถวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในธุรกิจยุคดิจิทัลได้ดังนี้

1. การสร้างวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม คือ ผู้นำเชิงนวัตกรรมมีทักษะในการคาดการณ์ล่วงหน้า และทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดทิศทางขององค์กร ต้องมีการพัฒนาทักษะในการคิด การตัดสินใจ ซึ่งในยุคดิจิทัล ทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ บนโลกได้มากขึ้น ทั้งข้อมูลการตลาด ข้อมูลพนักงานในองค์กร รวมถึงข้อมูลการใช้งานเครื่องมือทางดิจิทัล ผู้นำเชิงนวัตกรรมจะต้องสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้มาคิด วิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ และวางแผนกลยุทธ์ให้กับองค์กร

2. ผู้นำควรมีความรู้ความสามารถเชิงนวัตกรรม คือ ทักษะการเรียนรู้ และการเรียนรู้ใหม่ ในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เนื่องจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในปัจจุบันนั้น มีอายุการใช้งานที่สั้น และถูกทดแทนด้วยนวัตกรรมใหม่อยู่เสมอ ดังนั้นการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะต้องเปิดรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และไม่ยึดติดกับความรู้เดิม

3. การมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม คือ ผู้นำเชิงนวัตกรรมควรมีทักษะในการทำงานเป็นทีมและการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นบุคคลที่ชอบแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิด และมุมมองของผู้อื่น เพื่อนำมาต่อยอดในกระบวนการทำงาน ซึ่งการแลกเปลี่ยนความรู้ถือเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการด้านความคิดสร้างสรรค์นำไปสู่การเกิดนวัตกรรมใหม่หรือวิธีการทำงานใหม่ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับองค์กรได้ (เนาวนิตย์ สงคราม, 2556)

4. บุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม คือ ผู้นำควรมีการแสดงออกเชิงนวัตกรรมของทั้งภายในและภายนอก โดยบุคลิกภาพภายใน เกิดจากการมีวิสัยทัศน์ ทศนคติเชิงบวก ความคิดสร้างสรรค์ การมีแรงบันดาลใจ และการมีไหวพริบ ส่วนบุคลิกภาพภายนอก เป็นลักษณะเชิงนวัตกรรมที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่ ความกระตือรือร้นในการทำงาน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น มีความมุ่งมั่น หากผู้นำแสดงออกถึงบุคลิกภาพทางนวัตกรรม ก็จะเป็นแบบอย่างให้กับคนในองค์กรให้มีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรมได้

5. บทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม คือ ผู้นำเชิงนวัตกรรมมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดทิศทางขององค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และต้องส่งเสริมผู้ร่วมงานและบุคลากรในการพัฒนาความรู้ความสามารถ รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานในองค์กร และมีความรับผิดชอบต่อผลงานของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เป็นอีกหนึ่งกุญแจสำคัญที่จะช่วยพัฒนาองค์กรเพื่อต่อสู้กับการแข่งขันแบบไร้พรมแดนในยุคดิจิทัลได้ สรุปผังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในธุรกิจยุคดิจิทัล

จากแผนภาพที่ 1 สะท้อนให้เห็นว่า ในยุคดิจิทัลที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง ส่งผลให้ภาวะผู้นำต้องมีการปรับเปลี่ยนไป ตัวอย่าง เจ้าของธุรกิจร้านอาหาร “แจ็กเม้ง” จากร้านก๋วยเตี๋ยวเล็ก ๆ 30 ที่นั่ง สู่ “JM Cuisine” ร้านอาหารชื่อดังแห่งเมืองเพชรบุรี ที่สามารถรองรับผู้คนที่กว่า 1,000 ที่นั่ง โดยใช้การตลาดออนไลน์ กับสโลแกน “หน้าไม่จ่อ รอไม่นาน” และธุรกิจใหม่ที่เจาะกลุ่มเป้าหมายใหม่ “วัยรุ่น วัยเรียนและวัยเริ่มต้นทำงาน” ที่เรียกว่า “โซดาพริ้นต์ติ้ง (Soda Printing)” ธุรกิจรับพิมพ์ภาพลงบนผ้า และกรอบแคนวาส ของขวัญให้กับเพื่อน คนรัก แฟน หรือครอบครัว (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2563) ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจที่ทำให้เห็นว่าเจ้าของธุรกิจผู้เป็นผู้นำมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมด้วยการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี เรียนรู้และนำนวัตกรรมและเครื่องมือทางเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาธุรกิจให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลและปรับบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรมของผู้นำทั้งบุคลิกภาพภายในและบุคลิกภาพภายนอกในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแบบออนไลน์ให้ประสบความสำเร็จได้

ดังนั้นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในธุรกิจยุคดิจิทัลนี้จึงเป็นแนวทางที่ส่งเสริมให้ผู้นำเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายด้วยการใช้ข้อมูลที่อยู่ในโลกออนไลน์สำหรับกาวิเคราะห์และการวางแผนกลยุทธ์ เพื่อให้การดำเนินธุรกิจสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เรียกว่าการตลาดแบบดิจิทัลโดยต้องมีผู้นำที่สามารถปรับเปลี่ยนองค์กรและบุคลากรให้ทำงานได้ดีภายใต้สภาพแวดล้อมดิจิทัลที่มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาผสมผสานกับการสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการเรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร เข้าใจขีดความสามารถของเทคโนโลยีและการนำมาใช้ซึ่งจะช่วยสร้างความโดดเด่นแบบแตกต่างและสร้างประสบการณ์ที่ดีกับกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาใช้บริการ ซึ่งมีความแตกต่างจากแนวคิดทฤษฎีของการตลาดแบบดั้งเดิมที่ไม่มีการใช้อินเทอร์เน็ตเข้ามาประชาสัมพันธ์ข้อมูลและใช้การสื่อสารข้อมูลทางเดียว

ผลกระทบ

ผลกระทบทางบวก

เกิดความท้าทายใหม่ ที่เป็นโอกาสให้ผู้นำองค์กรได้พัฒนาตนเองทั้งในด้านการเรียนรู้เครื่องมือใหม่ การปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารงานในรูปแบบที่ทันสมัยเพื่อให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและหลากหลาย ทำให้ผู้นำองค์กรมีแหล่งข้อมูลสำหรับการวางแผนกลยุทธ์ การตัดสินใจ และกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแบบออนไลน์

ผลกระทบด้านลบ

ในทางกลับกัน การเปลี่ยนแปลงองค์กรเข้าสู่องค์กรในยุคดิจิทัล ทำให้เกิดผลกระทบในด้านลบ เนื่องจากอาจเกิดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือปัญหาด้านการปรับตัวของบุคลากรกับเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในองค์กร ระบบเครือข่าย และระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการเข้าถึง หรือวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงอาชญากรรมในโลกออนไลน์ที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาด และเป็นปัญหาในการทำงานได้

บทสรุป

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วนี้ องค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งผู้นำมีบทบาทสำคัญในการพาองค์กรเพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ส่งผลให้ภาวะผู้นำต้องมีการปรับตัวไปเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนั้นไม่ได้มีเพียงทักษะในการวางแผนกลยุทธ์และพาองค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้เท่านั้น แต่ยังมีทักษะสำคัญที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมได้แก่ วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม คือ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยในการกำหนดกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ขององค์กร ความรู้ความสามารถเชิงนวัตกรรม คือ การพัฒนาความรู้ทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่อยู่เสมอ การมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม คือ การทำงานเป็นทีม และการรับฟังความเห็นของผู้อื่น เพื่อก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ บุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม คือ การเป็นแบบอย่างเชิงนวัตกรรมให้กับผู้อื่น และบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม คือ การมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ รวมถึงการส่งเสริมให้บุคลากรได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กร

เอกสารอ้างอิง

กรุงเทพธุรกิจ. (27 พฤษภาคม 2563). "New Normal" คืออะไร? เมื่อโควิด-19 ผลักเรารู้ชีวิต "ปกติวิถีใหม่".

สืบค้นเมื่อ 23 กันยายน 2563, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/882508>.

- ฐิตินันท์ นันทะศรี และคณะ. (2562). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 14 (3), 93–105.
- ไทยรัฐออนไลน์. (17 ธันวาคม 2562). *The Issue: “ดิจิทัล ดิสรัปชัน” คือตัวปัญหา*. สืบค้นเมื่อ 28 กันยายน 2563, จาก <https://www.thairath.co.th/news/business/1727105>.
- นิกัญชลา ล้นเหลือ. (2554). *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เนาสนิตย์ สงคราม. (2556). *การสร้างนวัตกรรม: เปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม* จากงานวิจัยสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2540). *ภาวะผู้นำ: พยาธิสภาพในสังคมไทยและวิธีแก้ไข*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิมพ์ไทย.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. (2540). *ภาวะผู้นำของไทยในอนาคต: ภาวะผู้นำ ความสำคัญต่ออนาคตไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิมพ์ไทย.
- มัลลิกา ต้นสอน. (2545). *การจัดการยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- อรรวางค์ จันทร์เกษม และคณะ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของพนักงานและพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมการผลิต. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*, 8 (1), 138–144.
- อรอนงค์ โรจน์วัฒนบุลย์. (2553). *การพัฒนาตัวแบบผู้นำเชิงนวัตกรรม* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต). คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.